

Likabehandlingsplan
Plan mot diskriminering, trakasserier
och kränkande behandling
för
Torsö Skärgårdsskola
Förskola
Läsåret 2022/2023

Innehållsförteckning

Årlig plan Torsö Skärgårdsskola Förskola.....	3
Rutiner för akuta kränkningar, trakasserier, diskriminering.....	5
Dokumentation.....	6
Delaktighet barn/vårdnadshavare.....	6
Uppföljning utvärdering av planen.....	6
Viktiga begrepp.....	6
Torsö Skärgårdsskolas policy.....	7
Torsö Skärgårdsskolas mål.....	7
Rektors ansvar	7
Personals ansvar	8
Kartläggning.....	8
Förskolans förebyggande arbete.....	8
Upptäckt av kränkande behandling	9
Lagstiftning styrdokument.....	9-11
Anmälningssplikt till socialtjänsten.....	12

Bilagor

Bilaga 1: Förälders ansvar

Torsö Skärgårdsskola 2022–2023 Förskola

Datum: 2209113

Följ upp och utvärdera

Förra årets mål:

Att revidera och förankra skolans värdegrund

Att arbetat aktivt med diskrimineringsgrunderna utifrån fokusveckor

Att finna kartläggningsverktyg anpassade till barnens ålder och mognad

Att definiera vad som leder till skriftlig anmälan. Genomgång av rutiner.

Uppföljning och utvärdering:

Vi arbetade med värdegrunden i alla barngruppen utifrån deras ålder och mognad. Mer med de äldsta barnen.

Vi tycker att fokusveckorna mer ställde till det än underlättade arbetet. I gruppen med de äldsta barnen gick det bra. Fokusveckorna belyste olikheter mer än normaliserade. Det är lättare att fånga upp diskussioner med barnen när det kommer naturligt.

Det togs inte fram nya kartläggningsverktyg. Vi skrev ner och tänkte till kring de barn det ev. kan finnas viss oro för.

Vi kom fram till att om någon känner sig kränkt så kan vi inte ta den känslan från någon. Vi är fortfarande osäkra på när det ska skrivas en anmälan eller ej.

Datum: 220913

Kartlägg verksamheten, analysera

Diskussion utifrån vår barngrupp

Abborrarna:

Se arbetsmaterial.

Laxar och Gäddor:

Se arbetsmaterial.

Datum: 220913

Förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling med främjande aktiva åtgärder

Utgå från kartläggningen i arbetsmaterialet, formulera mål, bestäm åtgärder, vem är ansvarig för att detta genomförs och när.

I vårt arbetsverktyg har vi gått igenom och tänkt till kring de barn det ev. kan finnas oro omkring. Vi kan då lättare vara uppmärksamma och förebygga på rätt sätt.

Vi har det här året mycket fokus på språket. Genom ett utvecklat språk kan man lättare göra sig förstådd och förklara vad man känner. Det kan också uppstå kränkande situationer om man inte blir förstådd.

Vi jobbar övergripande med alla diskrimineringsgrunderna, utan att benämna eller peka ut någon specifik grupp.

Ur Lpfö 18:

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla

- förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,
- förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,
- respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna,

Datum: 220913

Åtgärda i akuta situationer

*Vi följer våra rutiner för akuta kränkningar och trakasserier
(se nedan)*

Årlig plan

Vi betonar vikten av att kunna samarbeta, att föra en respektfull kommunikation och att ha ett respektfullt bemötande.

Detta gör vi genom att:

Träna samarbete som finns med i vardagen och vid de aktiviteter vi genomför.

- Hur vi ber om saker och konverserar vid t.ex. matsituationer.
- Hur vi konverserar varandra i leken. Vi pratar, vi bråkar inte.
- Hur vi bemöter varandra. Vi säger hej, hej då, tack osv.
- Vi jobbar med hur man visar hänsyn och vad det betyder.
- Vi tränar på att ta ansvar i olika situationer efter ålder och mognad.

Våra rutiner för akuta kränkningar, trakasserier och vid diskriminering:

UPPMÄRKSAMMA- Handlingsplikt Anmälningsskyldighet

- Så snart någon i verksamheten får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling föreligger en skyldighet att anmäla till rektor.
- Förskolechef/rektor är skyldig att anmäla till huvudmannen

UTREDA -Skyndsamt allsidigt

- Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna samt vidta åtgärder. (Delegerat till rektor)

UTARBETA HANDLINGSPLAN ÅTGÄRDSPROGRAM

- Fokus i åtgärdsprogrammet/handlingsplanen ska alltid ligga på de åtgärder skolan/förskolan ska vidta.
- Skolans/förskolans ansvar för att vidta åtgärder kvarstår även om en kompletterande utredning pågår parallellt.
- Skolan/förskolan skall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas.

UPPFÖLJNING UTVÄRDERING

- Delaktighet
- Snabbt och kontinuerligt
- Synliggör framsteg
- Om åtgärderna inte gett önskad effekt ska andra eller kompletterande åtgärder vidtas intill dess att situationen är varaktigt löst

AVSLUTA

- När målen är uppnådda och eleven inte längre är i behov av stöd.
- Samråd med elev och vårdnadshavare
- Måste vara varaktigt löst
- Möjlig att överklaga, Diskrimineringsombudsmannen, Barn och elevombudsmannen

DOKUMENTATION

Rektor ansvarar för att allt dokumenteras i de olika momenten gällande akuta kränkningar. I denna dokumentation ska det tydligt framgå:

- när och var utredningen ägde rum
- vilka som närvarade
- en bakgrundsbeskrivning till vad det är som inträffat
- vilka åtgärder som vidtagits
- datum för uppföljningssamtal

Uppföljningssamtal ska ske med de inblandade som en garant för att trivsel och trygghet är återställd. Dokumentationen förvaras i skolans låsta dokumentskåp.

DELAKTIGHET – BARN

Barn i förskolan är delaktig efter ålder och mognad med i det systematiska kvalitetsarbetet gällande den årliga planen.

DELAKTIGHET- VÅRDNADSHAVARE

På enheten bjuder rektor in till verksamhetsråd och fokus läggs på arbete kring planen med vårdnadshavare. Planen finns att läsa på skolans hemsida.

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING AV PLANEN

Rektor ansvarar för att en ny plan upprättas varje år, att den är ett levande dokument under läsåret och att den är väl känd för all personal, barn och vårdnadshavare.

VIKTIGA BEGREPP

Diskriminering är när någon på osakliga grunder behandlar ett barn eller en elev sämre än andra barn och elever och missgynnandet har samband med:

kön,
könsöverskridande identitet eller uttryck,
etnisk tillhörighet,
religion eller annan trosuppfattning,
funktionsnedsättning,
sexuell läggning,
ålder

Direkt diskriminering – gäller barn/eleven direkt
Indirekt diskriminering – servera samma mat till alla
Barn/Elever kan inte diskriminera

Trakasserier är ett uppträdande som kränker barns/elevs värdighet och det har samband med diskrimineringsgrunderna och utförs av barn/elever

Kränkande behandling är när någon kränker barns/elevs värdighet men utan samband med någon diskrimineringsgrund

Torsö Skärgårdsskolas främjande arbete

Torsö Skärgårdsskola har som intention att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Inget barn eller elev skall behöva gå till Torsö Skärgårdsskola och riskera att bli utsatt för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.

Inget barn eller elev som har gjort en anmälan om kränkande behandling får utsättas för repressalier.

Torsö Skärgårdsskolas mål

Nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling!

- Alla barn ska känna trygghet och trivsel.
- Alla barn ska utveckla förmåga till öppenhet, respekt, solidaritet, ansvarskännande, hänsyn och empati.
- Alla barn ska förstå att alla människor har lika värde.
- Alla barn ska få möjlighet att utveckla en positiv självbild.
- Alla barn är ansvariga för sitt eget handlande efter ålder och mognad
- Kränkande språk och svordomar är aldrig accepterat.

Rektors ansvar

Rektor ansvarar för att det finns en årlig plan som tydligt anger:

- Hur man följer arbetsgången vid akuta kränkningar
- Hur man arbetar förebyggande på enheten för att främja barn och elevers lika rättigheter och förhindra diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling och att alla som arbetar på enheten har ett ansvar i det förebyggande arbetet.
- Hur man arbetar för att upptäcka kränkande behandling och att alla som arbetar på enheten har ansvar för att agera vid misstanke om kränkningar och trakasserier.
- Hur kommunikation ska ske mellan rektor, personal, barn/elever och vårdnadshavare.
- Hur man åtgärdar kränkande behandling och att rektor ansvarar för beslut om åtgärder.
- Hur man dokumenterar händelser och åtgärder.
- Hur planen/åtgärderna följs upp, utvärderas och leder till ny målsättning.
- Hur fortbildning av personal sker kontinuerligt
- Rektor ansvarar för att information ges till vårdnadshavare om rutiner för synpunkter, klagomåls- och förbättringshantering på Torsö Skärgårdsskola. Se skolans hemsida.
- Rektor informerar nyanställd personal om planen.

Personals ansvar

Som personal är du skyldig att aktivt arbeta med och ta ansvar för frågorna enligt intentionerna i denna plan. Inskolningsansvarig på förskolan ansvarar för att nyinflyttade familjer får all information gällande planen.

Kartläggning

Vid varje terminsstart reviderar vi planen i samarbete med barns och vårdnadshavares delaktighet. Vi gör en kartläggning av vår miljö för att upptäcka ”otrygga platser”.

Vi kartlägger klimatet i gruppen genom observationer, intervju med barn och dialog med vårdnadshavare. Utifrån kartläggningen sätter man mål för arbetet.

- personal sammanställer resultat
- personalgruppen ger förslag på mål och åtgärder
- vårdnadshavare är delaktiga i kartläggning och utvärdering på höstens och vårens föräldramöten, samt kontinuerligt uppföljningsarbete med verksamhetsrådet
- utvärderar resultat från enkät för ny målsättning

Parallellt med ovanstående arbetar vi med alla diskrimineringsgrunderna utifrån barngruppens behov och i annat fall i ett informativt syfte.

Förskolans förebyggande arbete

Så här arbetar vi förebyggande:

- Vi som personal ska vara goda förebilder. Vi har öppna ögon och öron. Vi strävar alltid efter en vänlig och lugn samtalston. Vi reagerar direkt mot alla former av kränkningar.
- Vi uppmanar barnen att berätta för någon vuxen i skolan eller hemma om de eller någon annan elev blivit utsatta för kränkande behandling eller annan handling som kan likställas med detta.
- Vi informerar om planen för all personal, vårdnadshavare och barn/elever. Information till vårdnadshavare ges på höstens föräldramöte.
- Vid inskolnings- och utvecklingssamtal diskuteras trivsel och trygghetsfrågor.
- Tydligt utarbetade vardagsrutiner finns för att skapa trygghet
- Det finns alltid vuxna som har tillsyn.
- För att minska avståndet mellan stor och liten genomför vi regelbundet åldersblandade aktiviteter år 1-12 år.
- Då enheten är liten delges all personal snabbt då någon riskerar att bli eller är utsatt och personalen kan snabbt agera.

- Vårdnadshavares roll tydliggörs i bilaga.
- Värdegrundsarbete i mindre barngrupper.
- Val av litteratur som engagerar.

Upptäckt av kränkande behandling- trakasserier

Det är alltid barnet/eleven som avgör om den blivit utsatt för en kränkning. Men personal har också ett särskilt ansvar att ta misstankar om eller tendenser till trakasserier och andra kränkningar på allvar och göra en direkt anmälan till förskolechef/rektor som anmäler vidare till huvudman. Åtgärderna som vidtas ska alltid stå i proportion till kränkningen som skett. Kränkningar ska varken förstöras eller förminska. Elev/barn kan kränka elev/barn, elev/barn kan kränka lärare och lärare kan kränka elev/barn. Viktigt att elever vet hur man går till väga om man känner sig kränkt av personal. En konflikt mellan barn behöver inte vara en kränkning och bagateller kan reds ut på direkten.

Så här upptäcker vi kränkande behandling-trakasserier:

- Utvecklingssamtal/inskolningssamtal
- Övrig personal på enheten
- Vårdnadshavare kontakter oss
- ”Öppna ögon och öron” (observationer) samt lyhördhet hos oss som personal
- Ständig dialog med barnen
- Vuxna har ansvar för att upptäcka och anmäla om en lärare utsätter barn för kränkande behandling

Lagstiftning och styrdokument

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling i skolan regleras både i diskrimineringslagen (SFS 2008:567) och skollagen (SFS 2010:800). Skolan ska varje år upprätta en gemensam plan mot diskriminering och kränkande behandling. Från 1 januari 2017 gäller nya bestämmelser om aktiva åtgärder i diskrimineringslagen. Skolor får nu ett större ansvar att arbeta förebyggande och främjande för att motverka diskriminering och arbeta för lika rättigheter och möjligheter.

Diskrimineringslagen syftar till att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev som deltar i eller söker till verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med diskrimineringsgrunderna. Diskrimineringen är förbjuden oberoende av diskriminerande avsikt och oberoende av om det är fråga om direkt eller indirekt diskriminering. Lagen innebär också att barn och elever har ett lagligt skydd mot annan kränkande behandling. Skadestånd kan utdömas om inte skolan kan påvisa att den fullgjort sitt uppdrag.

Av skollagen (SFS 2010:800) framgår följande:

- Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.
- Var och en som verkar inom verksamheten ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.
- Att det vid varje verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.
- Att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.
- Att det varje år upprättas en plan för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.

Enligt 14 kap 1 § socialtjänstlagen (SFS 2001:453) är huvudmannen och alla anställda inom skola skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”. Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Rektor skall handlägga ärendet enligt riktlinjer i handlingsplan anmälan till socialtjänst och riktlinjer i Krisplan Torsö Skärgårdsskola. Enligt Socialtjänstlagen, 14 kap 1§, är både skolmyndigheten och alla anställda inom förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och skola skyldiga att *”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”*.

Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Förskolechef skall handlägga ärendet enligt riktlinjer i Krisplan Torsö Skärgårdsskola.

Riksdagen har tagit beslut om att **barnkonventionen** ska bli svensk **lag** från den 1 januari 2020.

FN: s Barnkonvention har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet; barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet. Det innebär:

- att barnets inställning så långt det är möjligt skall klarläggas.
- att barn skall ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne.
- att barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

I läroplanen för förskolan Lpfö 18, står följande att läsa:

En viktig uppgift för förskolan är att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö.

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan ska hålla levande i arbetet med barnen.

Värdegrunden uttrycker det etiska förhållningssätt som ska präglade verksamheten. Om- sorg om och hänsyn till andra människor, liksom rättvisa och jämställdhet samt egna och andras rättigheter ska lyftas fram och synliggöras i verksamheten.

Vuxnas förhållningssätt påverkar barns förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle och därför är vuxna viktiga som förebilder.

Att hävda grundläggande värden kräver att värderingar tydliggörs i den dagliga verk- samheten. Verksamheten ska bedrivas i demokratiska former och därigenom lägga grunden till ett växande ansvar och intresse hos barnen för att de på sikt aktivt ska delta i samhällslivet.

Förståelse och medmänsklighet Förskolan ska ta till vara och utveckla barnens förmåga till ansvars känsla och social handlingsberedskap, så att solidaritet och tolerans tidigt grundläggs.

Förskolan ska uppmuntra och stärka barnens medkänsla och inlevelse i andra människors situation.

Verksamheten ska präglas av omsorg om individens välbefinnande och utveckling.

Inget barn ska i förskolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig, funktionsnedsättning, ålder eller för annan kränkande behandling.

Verksamheten ska syfta till att barnens förmåga till empati och omtanke om andra utvecklas, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt.

Den växande rörligheten över nationsgränserna skapar en kulturell mångfald i förskolan, som ger barnen möjligheter att grundlägga respekt och aktning för varje människa oavsett bakgrund.

Anmälningssplikt till socialtjänst

Personal som är anställd inom verksamheter som berör barn och ungdomar omfattas av anmälningssplikten som finns i 14 kap socialtjänstlagen.

Torsö Skärgårdsskolas handlingsplan skall användas när någon personal misstänker att ett barn far illa och personal är då skyldig att agera i enlighet med socialtjänstlagen. Skyldigheten som åligger personal är personlig och kan inte överlåtas till någon annan.

All personal är skyldig att personligen sätta sig in i innehållet i handlingsplan. Kontroll att planen revideras och att all personal satt sig in i handlingsplanen görs via enhetens systematiska kvalitetskontroll i augusti varje år.

Information till vårdnadshavare om anmälningssplikt sker vid första föräldramötet varje verksamhetsår.

Information till elever sker av klasslärare och förskolelärare i samband med information om lagen om likabehandling och skolans och förskolans likabehandlingsplan. Informationen anpassas till barnen och elevernas ålder och mognad.

Rektor/förskolechef ansvarar för att handlingsplanen uppmärksammas i början av varje verksamhetsår och att nyanställda får ta del av denna.

Länk till socialstyrelsens broschyr

<http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19471/2014-6-20.pdf>

Förälders ansvar

För att vi i skolan ska kunna förebygga och motverka kränkningar och mobbning, så behöver vi hjälp från Er föräldrar. Med ett förtroendefullt samarbete mellan hem och skola, tror vi att vi kan komma ännu längre i vårt arbete. Givetvis finns det situationer där personal på skolan inte hör eller ser vad som sker och det kanske är just sådana saker som du får information om hemma av ditt barn. Vi vill med anledning av detta be er föräldrar att tänka på följande saker:

- Ni som föräldrar är viktiga förebilder för barnen.
- Ta omedelbar kontakt med oss i verksamheten om du får kännedom om att något barn kan vara utsatt för kränkning eller trakasserier. Du som förälder behöver inte vara helt säker på att den information som du har fått är riktig – när du har informerat skolans personal, så är det vi som tar över ansvaret och utreder hur det förhåller sig.
- När barnen är i förskolan är de inte privata – därför strävar vi mot att de ska lära sig utveckla tolerans och samarbetsförmåga.
- Acceptera inte att ditt barn fäller negativa omdömen om någon annan. Acceptera inte heller att någon annan vuxen fäller negativa omdömen om någon annan så att barnen hör.

*Tänk på att en mobbare blir ihågkommen hela livet för sina elakheter.
Ett offer kan skadas för resten av livet p.g.a. att ingen ingrep i tid.
Tillsammans kan vi se till att detta inte händer!*